

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**



Серія:
ЮРИДИЧНІ НАУКИ
Випуск 1
Том 4

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Стратонов Василь Миколайович – декан юридичного факультету Херсонського державного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Заступники головного редактора:

Бевзенко Володимир Михайлович – професор кафедри адміністративного та господарського права Херсонського державного університету, д.ю.н., професор

Шапошиников Костянтин Сергійович – декан факультету економіки і менеджменту Херсонського державного університету, д.е.н., доцент

Відповідальний секретар:

Сотула Олександр Сергійович – доцент кафедри галузевого права Херсонського державного університету, к.ю.н., доцент

Члени редакційної колегії:

Галуцько Валентин Васильович – директор Інституту права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», професор кафедри адміністративного та господарського права Херсонського державного університету, д.ю.н., доцент

Кафарський Володимир Іванович – професор кафедри теорії держави і права Херсонського державного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Волошин Юрій Олексійович – завідувач відділу теорії і практики законотворчої діяльності, директор Української школи законотворчості Інституту законодавства Верховної Ради України, д.ю.н., професор

Конопльов В'ячеслав В'ячеславович – д.ю.н., професор, іноземний член Національної академії правових наук України, заслужений юрист України

Литвинов Олексій Миколайович – завідувач кафедри кримінального права та кримінології Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Літвін Валерій Валерійович – професор кафедри галузевого права Херсонського державного університету, к.ю.н.

Лукашівський Віталій Григорович – проректор з наукової роботи, завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Класичного приватного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Мельник Роман Сергійович – професор кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д.ю.н., старший науковий співробітник

Мікулін Віктор Петрович – Вища експертна рада України, д.ю.н., професор

Сайнчин Олександр Сергійович – професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Класичного приватного університету, д.ю.н., професор

Слінько Сергій Вікторович – професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Стрельцов Євген Львович – вчений секретар Південного регіонального наукового центру Національної академії правових наук України, член-кореспондент Національної академії правових наук України, д.ю.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України

Фріс Павло Львович – завідувач кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, д.ю.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України

Шишка Роман Богданович – завідувач кафедри цивільно-господарських дисциплін Ірпінської фінансово-юридичної академії, д.ю.н., професор

Шутак Ілля Дмитрович – професор кафедри теорії та історії права Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, д.ю.н., професор

Чертова Надія Андріївна – завідувач кафедри міжнародного права і порівняльного правознавства Північний Арктичний федеральний університет імені М.В. Ломоносова, д.ю.н., професор (Російська Федерація, м. Архангельськ)

Гармась Юрій Петрович – завідувач кафедри організації прокурорсько-слідчої діяльності Іркутського інституту підвищення кваліфікації прокурорських працівників Генеральної прокуратури Російської Федерації, д.ю.н., професор (Російська Федерація, м. Іркутськ)

Кубічек Павол – декан юридичного факультету Університету імені Коменського, д.ю.н., професор (Республіка Словаччина, м. Братислава)

Рябініна Тетяна Кимівна – завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Південно-Західного державного університету, к.ю.н., професор (Російська Федерація, м. Курськ)

Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»
є фаховим виданням на підставі Наказу МОН України від 10 жовтня 2013 року № 1411 (додаток № 5).

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Херсонського державного університету
(Протокол № 8 від 30.03.2015 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 19746-9546Р
від 15.03.2013 р. видане Державною реєстраційною службою України



ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 8

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

Колб С.О. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ В УКРАЇНІ.....	9
Колеснік Т.Є. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ПРОКУРАТУРИ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ.....	16
Лагода К.О. ХАРАКТЕРИСТИКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ФАКТОРІВ НЕВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ (СТ. 382 КК УКРАЇНИ).....	22
Мороз В.П. ЩОДО ПИТАННЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА НЕВИКОНАННЯ РІШЕНЬ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ.....	27
Олефір Л.І. ДОСУДОВА ДОПОВІДЬ ЯК СКЛАДОВИЙ ЕЛЕМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОПОРУШНИКА.....	34
Павликівський В.І. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ОБМЕЖЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ.....	37
Поляков В.М. КОНФІСКАЦІЯ В ЗАКОНОДАВСТВІ КРАЇН РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ.....	41
Пономаренко Ю.А. ЩОДО СПІВВІДНОШЕННЯ ПЕНАЛІЗАЦІЇ ТА ДЕПЕНАЛІЗАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ.....	47
Ребенко С.М. ПРОБЛЕМИ ПРАВАЗАСТОСОВНОЇ ПРАКТИКИ У СФЕРІ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ ҐРУНТОВИМ ПОКРИВОМ (ПОВЕРХНЕВИМ ШАРОМ) ЗЕМЕЛЬ.....	52
Соколовський В.Л. ГЕНЕЗИС ВІТЧИЗНЯНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЗА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ В ПЕРІОД 1917–2001 рр.....	57
Якімець Т.І. ОБСТАВИНИ, ЩО ВИКЛЮЧАЮТЬ ЗЛОЧИННІСТЬ ДІЯННЯ. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ З ОГЛЯДУ НА ПЕРСПЕКТИВУ РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	62

СЕКЦІЯ 9

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Алябов Ю.В. ВИДИ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ ТА СПОСОБИ ЇЇ ПЕРЕВІРКИ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ.....	67
Краснікова Н.А., Артеменко Д.С. ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ.....	74
Вапнярчук В.В. МЕТА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ДОКАЗУВАННЯ.....	78
Горбачов В.П. ПРАВО НА ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ, ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ПРОКУРОРА У НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ.....	83



Гук О.Г. СПОСІБ ПІДГОТОВКИ, ВЧИНЕННЯ ТА ПРИХОВУВАННЯ ЗЛОЧИНУ ЯК СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ТА ОБІГУ ФАЛЬСИФІКОВАНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ.....	89
Гусаров В.М. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПОЛОЖЕННЯ ПОТЕРПІЛОГО ПРИ ПЕРЕГЛЯДІ СУДОВИХ РІШЕНЬ В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ.....	93
Гусаченко Є.О. СЛІДЧИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ: ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ ТА УМОВИ ЇХ НОРМАТИВНОГО ЗАСТОСУВАННЯ.....	98
Даніель А.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЯВЛЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ЕЛЕКТРОННИХ ЗМІ.....	103
Ковальова Н.Г. ТИПОВІ СЛІДЧІ СИТУАЦІЇ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ РОЗСЛІДУВАННЯ САМОВІЛЬНОГО ЗАЙНЯТТЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ ТА САМОВІЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА.....	107
Рогатинська Н.З., Колосівська М.Б. ВИПАДКИ ОБОВ'ЯЗКОВОЇ УЧАСТІ ЗАХИСНИКА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	112
Любчинський О.В. КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СЕРІЙНИХ ВБИВСТВ НА СЕКСУАЛЬНОМУ ҐРУНТІ.....	117
Маланчук П.М. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИМ КРИМІНАЛЬНИМ СУДОМ.....	123
Мартинців А.М. НЕВИКОНАННЯ ПІДОЗРЮВАНИМ, ОБВИНУВАЧЕНИМ ПОКЛАДЕНИХ НА НЬОГО ОБОВ'ЯЗКІВ У РАЗІ ЗАСТОСУВАННЯ ОСОБИСТОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЯК ПІДСТАВА НАКЛАДЕННЯ ГРОШОВОГО СТЯГНЕННЯ.....	128
Минюк Л.Д., Минюк Д.І. УГОДА ПРО ВИЗНАННЯ ВИНУВАТОСТІ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	133
Омельяненко А.С. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ У ВИНЯТКОВИХ НЕВІДКЛАДНИХ ВИПАДКАХ.....	138
Панасюк О.А. РЕГУЛЯТИВНИЙ ВПЛИВ ФУНКЦІЙ ІНСТИТУТУ ДОПУСТИМОСТІ ДОКАЗІВ НА ПОВНОВАЖЕННЯ СУДУ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	143
Кожевніков Г.К., Романюк В.В. ОСОБЛИВОСТІ УЧАСТІ ЗАХИСНИКА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ.....	148
Туманянц А.Р. СУДОВІ РІШЕННЯ У СУДОВО-КОНТРОЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ З РОЗГЛЯДУ СКАРГ НА РІШЕННЯ, ДІЇ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ СЛІДЧОГО АБО ПРОКУРОРА ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	153
Чорноусько М.В. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ НАГЛЯДУ ПРОКУРОРА ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ НА ТЕРИТОРІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ.....	159
 СЕКЦІЯ 10 СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА	
Глущенко С.В. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ СУДІВ У КРАЇНАХ ЗАГАЛЬНОГО ПРАВА.....	164



Цимбал Т.Я., Сандул В.О. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СУДОВО-ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ СУДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ.....	169
--	-----

СЕКЦІЯ 11 МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Біла-Кисельова А.А. РЕАЛІЗАЦІЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИНЦИПУ МІЖНАРОДНОГО ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ – ПРИНЦИПУ НАЙКРАЩОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ У ВНУТРІШНЬОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ	173
Задорожній О.В. ЮРИДИЧНЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ТА НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ ПРИНЦИПУ РІВНОПРАВНОСТІ ТА САМОВИЗНАЧЕННЯ НАРОДІВ ЯК ОСНОВНОГО ПРИНЦИПУ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	178
Луценко О.О. РОЗВИТОК КОНЦЕПЦІЇ СПРАВЕДЛИВОГО СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ У МІЖНАРОДНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ТРИБУНАЛІ ПО РУАНДІ.....	189
Ничитайло І.М. РОЛЬ ПІВНІЧНОАТЛАНТИЧНОГО АЛЬЯНСУ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ.....	194
Пасечник Е.В. МЕЖДУНАРОДНЫЕ СТАНДАРТЫ И СТАНДАРТЫ ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА В ОБЛАСТИ ОБОРОТА ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ.....	199
Прохазка Г.А. ПРАВО НА ДОСТАТНЄ ХАРЧУВАННЯ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ.....	202
Уваров В.Г. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	207

СЕКЦІЯ 12 ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Андрєєв Д.В. ПРАВО НА ІНФОРМАЦІЮ В СТРУКТУРІ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ: ПАРАДИГМИ ТА ВИТОКИ.....	211
Порохня В.В. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ ПРОФІЛАКТИКИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ВЧИНЕНИХ ДІТЬМИ.....	215
Савенко В.В. РОЛЬ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ У ФОРМУВАННІ ПРАВОВОЇ ПОВЕДІНКИ ЛЮДИНИ В ГРОМАДЯНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	220
Савчук С.В. БІХЕВІОРИСТСЬКИЙ ПІДХІД ДО РОЗУМІННЯ ПРОВІНИ.....	224



CONTENTS

SECTION 8 CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; PENAL LAW

Kolb S.O. CRIMINAL LEGAL DESCRIPTION OF MISAPPROPRIATION OF VEHICLES IN UKRAINE.....	9
Kolesnik T.Y. INTERNATIONAL LEGAL STANDARDS TO ENSURE THE INDEPENDENCE OF PROSECUTORS AND THEIR POSSIBLE USE IN UKRAINE.....	16
Lagoda K.O. CHARACTERISTICS OF JUDGMENTS' NON-EXECUTOIN SOCIO-ECONOMIC FACTORS (ART. 382 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE).....	22
Moroz V.P. ON THE ISSUE OF CRIMINAL LIABILITY FOR NON-ENFORCEMENT OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT.....	27
Olefir L.I. PRETRIAL INQUIRY AS THE VARIETY OF THE OFFENDER'S SOCIAL AND LEGAL INVESTIGATION.....	34
Pavlikovskyi V.I. CRIMINAL LEGAL RESTRICTIONS FUNCTIONING OF THE INFORMATION FIELD OF UKRAINE.....	37
Polyakov V.M. THE CONFISCATION IN COUNTRIES OF ROMAN-GERMANIC LEGAL SYSTEM.....	41
Ponomarenko Yu.A. ON CORRELATION BETWEEN PENALIZATION AND DEPENALIZATION OF CRIMES.....	47
Rebenko S.N. THE PROBLEMS OF LAW ENFORCEMENT IN THE FIELD OF MISAPPROPRIATION OF SOIL COVER (A SURFACE LAYER) OF LAND.....	52
Sokolovskiy V.L. GENESIS DOMESTIC CRIMINAL LEGISLATION FOR CRIMES AGAINST PUBLIC SAFETY IN THE PERIOD FROM 1917 TO 2001.....	57
Yakimets T.I. CIRCUMSTANCES EXCLUDING CRIMINALITY OF ACT. ISSUES OF THE DEFINITION OF THE CONCEPT DUE TO THE PERSPECTIVE OF REFORMING THE CRIMINAL LEGISLATION.....	62

SECTION 9 CRIMINAL PROCESS AND FORENSIC SCIENCE; FORENSIC EXAMINATION; OPERATIVELY-SEARCH ACTIVITY

Alyabov Y.V. TYPES OF INFORMATION ABOUT A CRIME AGAINST THE ENVIRONMENT AND HOW TO CHECK IT: PROBLEMS.....	67
Krasnikova N.A., Artemenko D.S. FEATURES AND LEGAL PRINCIPLES OF SETTING AND LEADTHROUGH OF EXAMINATIONS ARE AT INVESTIGATION OF CRIMES AGAINST PUBLIC PEACE.....	74
Vapnyarchuk V.V. THE PURPOSE OF CRIMINAL PROCEDURE EVIDENCE.....	78
Gorbachov V.P. THE RIGHT TO APPEAL AGAINST DECISIONS, ACTIONS OR INACTIVITY OF THE BODIES OF PRE-TRIAL INVESTIGATION AND THE PROSECUTOR IN INDEPENDENT UKRAINE.....	83



Guk O.G. METHOD OF PREPARATION , COMMIT AND CONCEAL THE CRIME AS STRUKTURAL ELEMENTS OF CRIMINOLOGICAL CHARACTERISTICS FALSIFICATION DRUGS AND PHARMA DRUGS THE COUNTERFEIT.....	89
Gusarov V.M. FEATURES OF JUDICIAL STATUTE OF VICTIM ARE AT REVISION OF COURT DECISIONS IN THE APPELLATE ORDER.....	93
Gusachenko Y.O. INVESTIGATIVE EXPERIMENT: USE OF SPECIAL KNOWLEDGE AND CONDITIONS OF NORMATIVE APPLICATION.	98
Daniel A.V. THEORETICAL ASPECTS OF OPERATIONAL-SEARCH PROVIDING DETECTION OF CRIME WITH THE HELP OF ELECTRONIC MEDIA.....	103
Kovalova N.G. TYPICAL INVESTIGATION OF THE SITUATION THE INITIAL STAGE OF INVESTIGATIONS UNAUTHORIZED OCCUPATION OF LAND PLOTS AND UNAUTHORIZED CONSTRUCTION.....	107
Rohatynska N.Z., Kolosivska M.B. THE CIRCUMSTANCES OF MANDATORY PARTICIPATION OF ADVOCATE IN CRIMINAL PROCEEDINGS.....	112
Lyubchynskiy O.V. CRIMINALISTIC ANALYSIS OF SERIAL CRIMES ON SEXUAL GROUND	117
Malanchuk P.M. USING OF MEASURES OF CRIMINAL PROCEEDINGS BY INTERNATIONAL CRIMINAL COURT.....	123
Martyntsev A.M. NON-FULFILLMENT BY SUSPECT, ACCUSED IMPOSED ON HIM DUTIES IN THE CASE OF APPLICATION OF PERSONAL LIABILITY AS A BASIS TO IMPOSITION OF THE MONETARY PENALTY.....	128
Myniuk L.D., Myniuk D.I. AGREEMENTS ON RECOGNITION OF GUILT IN CRIMINAL PROCEEDINGS.....	133
Omelianenko A.S. PREPARATION AND CHARACTERISTICS OF COVERT INVESTIGATORS (SEARCH) ACTION IN EXCEPTIONAL CASES OF EMERGENCY.....	138
Panasiuk O.A. THE REGULATORY INFLUENCE OF INSTITUTE ADMISSIBILITY OF EVIDENCE FUNCTIONS ON COURT OF FIRST INSTANCE AUTHORITY IN CRIMINAL PROCEEDINGS	143
Kozhevnikov H.K., Romaniuk V.V. FEATURES OF A DEFENSE COUNSEL'S PARTICIPATION IN CRIMINAL PROCEEDINGS CONCERNING MINORS.....	148
Tumanians A.R. JUDGMENTS IN JUDICIAL CONTROL PROCEEDING ON APPEALS AGAINST DECISIONS, ACTIONS AND INACTIVITY OF AN INVESTIGATOR OR A PROSECUTOR DURING THE PREJUDICIAL INQUIRY.....	153
Chornousko M.V. SOME QUESTIONS OF THE PROSECUTORIAL LAW OBSERVANCE SUPERVISION DURING THE PRE-TRIAL INVESTIGATION HISTORY FORMATION ON THE MODERN UKRAINIAN TERRITORY.	159

SECTION 10

JUDICATURE; PUBLIC PROSECUTION AND ADVOCACY

Glushchenko S.V. SOME QUESTIONS OF FUNCTIONING SPECIALIZED COURTS IN COMMON LAW COUNTRIES.....	164
Tsymbal T.Ya., Sandul V.O. DIRECTIONS OF IMPROVEMENT OF JUDICIAL REFORM ACTIVITIES OF THE LOCAL COURTS OF GENERAL JURISDICTION.....	169



SECTION 11 INTERNATIONAL LAW

Bila-Kyselova A.A. THE IMPLEMENTATION OF THE SPECIAL PRINCIPLE OF INTERNATIONAL PROTECTION OF THE RIGHTS OF THE CHILD THE PRINCIPLE OF THE BEST INTERESTS OF THE CHILD INTO DOMESTIC LAW OF UKRAINE.....	173
Zadorozhnii A.V. LEGAL CONSOLIDATION AND NORMATIVE CONTENT OF THE PRINCIPLE OF EQUAL RIGHTS AND SELF-DETERMINATION OF PEOPLES AS A BASIC PRINCIPLE OF INTERNATIONAL LAW.....	178
Lutsenko O.O. DEVELOPMENT OF THE CONCEPT OF A FAIR LEGAL PROCEEDING IN THE INTERNATIONAL CRIMINAL TRIBUNAL FOR RWANDA.....	189
Nychytailo I.M. THE ROLE OF THE NORTH ATLANTIC TREATY ORGANIZATION IN THE MODERN SYSTEM OF INTERNATIONAL SECURITY.....	194
Pasechnik E.V. INTERNATIONAL AND EUROPEAN UNION STANDARDS IN THE FIELD OF TURNOVER OF MEDICINES FIELD.....	199
Prokhazka A.A. THE RIGHT TO ADEQUATE FOOD IN CONDITION OF THE ARMED CONFLICT.....	202
Uvarov V.H. ORGANIZATIONAL ISSUES OF ACTIVITY OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS.....	207

SECTION 12 PHILOSOPHY OF LAW

Andreev D.V. RIGHTS ON INFORMATION IN THE STRUCTURE OF COMMUNICATIVE INTERACTION: PARADIGMS AND ORIGINS.....	211
Porohnya V.V. THE ORGANIZATIONAL, LEGAL AND PSYCHOLOGICAL FOUNDATIONS OF COOPERATION AMONG SUBJECTS PERFORMING PREVENTION OF THE ADMINISTRATIVE OFFENSES COMMITTED BY JUVENILES.....	215
Savenko V.V. THE ROLE OF LEGAL CULTURE IN FORMING PERSON'S LEGAL BEHAVIOR IN CIVIL SOCIETY.....	220
Savchuk S.V. BEHAVIORAL APPROACH TO UNDERSTANDING OF GUILT.....	224



УДК 34.343.13

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

Краснікова Н.А., к. ю. н., доцент
кафедри кримінального права, процесу та криміналістики
Національний університет державної податкової служби України

Артеменко Д.С., студент
Національний університет державної податкової служби України

У статті розглядаються особливості та правові засади призначення і проведення експертиз при розслідуванні злочинів проти громадського порядку.

Ключові слова: експертиза, громадський порядок, розслідування злочинів проти громадського порядку, правове регулювання.

В научной статье рассматриваются особенности и правовые принципы назначения и проведения экспертиз при расследовании преступлений против общественного порядка.

Ключевые слова: экспертиза, общественный порядок, расследование преступлений, против общественного порядка, правовое регулирование.

Krasnikova N.A., Artemenko D.S. FEATURES AND LEGAL PRINCIPLES OF SETTING AND LEAD-THROUGH OF EXAMINATIONS ARE AT INVESTIGATION OF CRIMES AGAINST PUBLIC PEACE

In the scientific article features and legal principles of setting and leadthrough of examinations are examined at investigation of crimes against a public peace.

Key words: examination, public peace, investigation of crimes, against a public peace, legal adjusting.

Процес державотворення в Україні в сучасний кризовий період має здійснюватись на засадах побудови правового, суверенного, демократичного суспільства, в якому домінують загальнолюдські цінності.

Стан охорони громадського порядку в державі та чинна система державних та правоохоронних органів, які покликані забезпечувати надійний стан охорони громадського порядку, не є досконалими і потребують науково обґрунтованого оновлення та практичного удосконалення. Існує цілий ряд проблемних питань, зокрема і тих, що виникають після вчинення кримінальних правопорушень, пов'язаних зі злочинами щодо охорони громадського порядку. Діапазон проблем, які потребують негайного вирішення, є досить широким, тому реформування цієї сфери буде достатньо складним.

Питання охорони громадського порядку завжди було пріоритетним у забезпеченні життєдіяльності людини, суспільства, держави. Більше того, охорона громадського порядку є основою суверенітету і територіальної цілісності держави, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки, є найважливішою функцією держави, справою всього українського народу.

Актуальність обраної теми обумовлена необхідністю організації подальших наукових досліджень у напрямку визначення особливостей та правових засад призначення

і проведення експертиз при розслідуванні злочинів проти громадського порядку.

Питання, пов'язані з дослідженням особливостей та правових засад призначення та проведення експертиз при розслідуванні злочинів проти громадського порядку, набувають все більшої актуальності, особливо із врахуванням останніх подій, які відбуваються в нашій країні.

Суспільна небезпека зазначеної вище категорії злочинів полягає в тому, що вони заподіюють або ставлять під загрозу заподіяння істотної шкоди громадському порядку і моральним основам життя суспільства. Як свідчить судова та слідча практика, суспільна небезпека злочинів проти громадського порядку полягає в посяганні на низку суспільних відносин, які знаходяться під охороною закону про кримінальну відповідальність, зокрема у сфері життя та здоров'я особи, власності, нормальної роботи органів державної влади, підприємств, установ, організацій та ін.

Тому виклики, які постали перед сучасним українським суспільством та державою, стосуються, зокрема, і охорони громадського порядку, а якщо вчиняються кримінальні правопорушення, пов'язані із посяганням на громадський порядок, необхідно виробити дієвий механізм, що врегулює порядок призначення та проведення експертиз при розслідуванні злочинів проти громадського порядку.

Метою даної статті є з'ясування особливостей та правових засад призначення та проведення експертиз при розслідуванні злочинів проти громадського порядку.

Дослідженню проблеми призначення та проведення експертиз приділялась увага багатьма науковцями. Зокрема певний внесок до їх розробки зробили В.П. Бахін, Р.С. Белкін, О.М. Васильєв, С.В. Веліканов, А.Ф. Волобуєв, Л.Я. Драпкін, Г.І. Грамович, О.Н. Колесниченко, В.О. Коновалова, О.Р. Ратинов, М.В. Салтевський, В.В. Тищенко, В.Ю. Шепітько та ін.

Вченими розглядались загальні питання призначення і проведення експертиз при розслідуванні злочинів проти громадського порядку. Серед науковців, які приділяли увагу даному питанню, слід назвати М.С. Бушкевича, В.І. Захаревського, М.В. Салтевського, М.І. Скригонюка, П.В. Шалдирвана та ін.

Відповідно до чинного законодавства експертиза проводиться експертом за зверненням сторони кримінального провадження або за дорученням слідчого судді чи суду, якщо для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання. Не допускається проведення експертизи для з'ясування питань права [1].

Законодавець також визначив, що судова експертиза – це дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів досудового та судового слідства [2].

Залучення експерта та проведення судової експертизи – це слідча (розшукова) дія, яка являє собою особливу, передбачену законом форму одержання нових знань, що мають значення для кримінального провадження, за допомогою проведення досліджень особами, які володіють спеціальними знаннями в галузях науки, техніки, мистецтва, ремесла [1].

Сутність експертизи полягає у проведенні досвідченою особою (експертом) за зверненням сторони кримінального провадження або за дорученням слідчого судді чи суду на основі її спеціальних пізнань самостійного дослідження, необхідного для з'ясування обставин, які мають значення для кримінального провадження, що знаходить своє відображення у висновку експерта.

Повертаючись до основного питання дослідження, маємо зазначити, що порушення громадського порядку в нашій країні зазвичай спричиняє моральний осуд з боку громадян і водночас застосування засобів адміністративного стягнення. Найбільш не-

безпечні за своїм характером і ступенем посягання на громадський порядок визнають злочинами й тягнуть за собою кримінальну відповідальність [3, с. 8].

Суспільна небезпека злочинів проти громадського порядку спричинена тим, що вони спрямовані проти найважливіших, охоронюваних кримінальним законом суспільних відносин у галузі соціального спілкування. На відміну від інших об'єктів посягання, які завжди розцінюються як злочинні (наприклад, суспільний або державний устрій, життя людини тощо), зазначений об'єкт впливає на ступінь суспільної небезпеки діяння тільки внаслідок безпосереднього спричинення або створення загрози спричинення йому значної, істотної шкоди [4, с. 17–23].

На суспільну небезпеку злочинів проти громадського порядку впливають, на наш погляд, й індивідуальні властивості особи винного. Порушник громадського порядку – особа глибоко негативна, яка заслуговує суворого морального осуду суспільства. Вчинення таких злочинів свідчить про наявність у винних антигромадських навиків та традицій і водночас про відсутність низки соціально необхідних якостей, зокрема почуття громадського обов'язку, честі, совісті, відчуття поваги до людей, ввічливості тощо [5].

Порушники громадського порядку характеризуються відсталим етико-психологічним розвитком, примітивними запитами, слабким емоційним вихованням. У зв'язку з цим вони без вагань заподіюють шкоду іншим людям. Їм властивий егоїзм і чванливість своїм нахабством.

Найчастіше порушники громадського порядку мають низький рівень освіти, професійної підготовки, часто зловживають алкогольними напоями. Значна їх частина вчиняє злочини не вперше, піддавалася адміністративній відповідальності. Основна властивість особи злочинця-порушника громадського порядку – це його суспільна небезпека, що полягає в реальній загрозі здійснення ним злочинних дій, здатності за певних умов і надалі вчиняти так само. Суспільна небезпека злочинця є результатом, вираженням його соціальної зіпсованості, а не природженою властивістю його особистості.

Усі громадяни, які вчиняють злочини проти громадського порядку, становлять суспільну небезпеку, однак ступінь такої небезпеки залежить від змісту, глибини та стійкості анти-соціальної орієнтації їх особи, від характеру їх спонукань, схильностей, інтересів і мотивів діяльності. Конкретний факт злочинного порушення громадського порядку є водночас наслідком, свідченням та оцінкою суспільної



небезпеки винних. Отже, їх антисоціальні особистісні властивості впливають на характеристику суспільної небезпеки аналізованих злочинів [6, с. 478–483].

Злочини проти громадського порядку відрізняються від злочинів проти життя, здоров'я, свободи та гідності особи за колом громадян, на яких поширюється небезпека завдання шкоди, а також моментом закінчення злочину.

Злочини ж проти громадського порядку можуть завдати шкоди невизначено великому колу осіб. Їх визнають закінченими у низці випадків уже тоді, коли здійснено суспільно небезпечне діяння, яким поставлено або могло бути поставлено в небезпеку інтереси громадян. Охорона громадського порядку є однією з обов'язкових функцій органів управління, остільки порушення цього порядку часто невіддільне від порушення діяльності зазначених органів.

Проте, на відміну від злочинів проти порядку управління, що чинять замах на нормальну роботу органів держави та громадських організацій, така група злочинів порушує суспільні відносини у сфері соціального спілкування. Крім того, необхідно мати на увазі, що внаслідок їх учинення порушується діяльність органів управління не загалом, а лише у сфері охорони громадського порядку.

Як справедливо зазначає П.В. Шалдирван, об'єктом зазначеної вище групи злочинів є громадський порядок, але об'єктивна сторона не завжди має значні розбіжності, а тому важливо визначитися із відмінностями у складах вказаних діянь [7, с. 58]. Відтак слідчий не завжди може достатньо ефективно застосовувати конкретний алгоритм дій для вирішення визначеної ним ситуації, що склалася за окремим видом розслідуваного злочину проти громадського порядку.

Розслідування злочинів проти громадського порядку у сучасних умовах зумовлює важливість використання наукових, технічних та інших спеціальних знань і навичок. Тільки на основі використання сучасних досягнень науки і техніки можливе встановлення істини в кримінальному провадженні про злочини проти громадського порядку. У першу чергу це відбувається завдяки належному збиранню, дослідженню і використанню відповідної інформації, яка в процесі розслідування кримінального провадження про злочини проти громадського порядку буде визнана у встановленому законом порядку доказами.

У процесі розслідування злочинів проти громадського порядку наукові, технічні та інші спеціальні знання і навички можна застосовувати у двох основних формах,

кожна з яких передбачає залучення спеціалістів, тобто віддзеркалює відповідними способами певний бік дійсності. Перша форма передбачає використання слідчим спеціальних знань і навичок спеціалістів у процесі провадження окремих слідчих (розшукових) дій. Це стосується пошуку, фіксації й вилучення слідів цього злочину, а також злочинів, що вчинюються в ході масових заворушень.

Друга форма використання слідчим спеціальних знань і навичок спеціалістів – це призначення і проведення експертиз. Тобто на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини кримінального провадження? про злочини проти громадського порядку, експерт проводить дослідження в ході судової експертизи. Відповідна діяльність вчиняється державними спеціалізованими установами, відомчими службами.

Аналізуючи правоохоронну практику, маємо зазначити, що у кримінальних провадженнях про масові заворушення, як правило, призначають такі експертизи: 1) судово-медичні; 2) судово-медичні речових доказів (судово-біологічні); 3) судово-фізико-технічні; 4) судово-психіатричні; 5) судово-психологічні; 6) комплексні психолого-психіатричні; 7) криміналістичні.

Судово-медична експертиза обов'язково призначається для встановлення: причин смерті потерпілого; тяжкості й характеру тілесних ушкоджень; статевої зрілості потерпілої; віку підозрюваного, якщо це має значення для вирішення питання про його кримінальну відповідальність і про це немає відповідних документів та неможливо їх одержати.

Судово-медична експертиза речових доказів (судово-біологічна) визначає належність слідів крові, слини, інших виділень людського організму конкретній особі. Це дає змогу встановити факт перебування обвинуваченого на місці події. Можливість призначення судово-медичної експертизи речових доказів (судово-біологічної) виникає в тому разі, коли на місці масових заворушень вдається виявити виділення людського організму, недопалки.

Судово-медико-криміналістична експертиза, як правило, визначає, чи могли бути заподіяні загиблим людям тілесні ушкодження, які спричинили їх смерть, інші тілесні ушкодження певною зброєю або іншими предметами, які використовувалися як зброя, вибуховими пристроями.

Практика засвідчує, що характер вчинюваних обвинуваченим дій в ході вчинення злочинів проти громадського порядку дає підстави для роздумів щодо його психічної повноцінності.

Якщо в матеріалах кримінального провадження про злочини проти громадського порядку є інформація про відхилення від нормального розвитку обвинуваченого, слід призначити судово-психіатричну експертизу. Складність людської психіки зумовлює те, що судово-психіатричну експертизу завжди проводять не менше трьох експертів-психіатрів. Проведення судово-психіатричної експертизи може бути амбулаторним і стаціонарним. Така експертиза дає можливість встановити: 1) чи не перебувала особа в стані неосудності під час вчинення протиправного діяння; 2) чи не захворіла особа (організатор або учасник), яка безпосередньо вчиняла злочин (злочини), на психічну хворобу, що позбавляє її можливості усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними; 3) чи не була здатна особа під час учинення масових заворушень через наявний в неї психічний розлад повною мірою усвідомлювати свої дії (бездіяльність) та (або) керувати ними.

Судово-психологічна експертиза у кримінальних провадженнях проти громадського порядку досліджує: чи є в особи елементи підвищеної сугестивності (навіюваності); чи є в особи підвищена схильність до фантазування; чи є в особи ознаки розумової відсталості, що не пов'язані з душевним захворюванням, і якщо так, то в чому вони проявляються; чи є в особи ознаки розумової відсталості або інші психічні особливості, викликані перенесеними соматичними захворюваннями; чи є в особи властивості, наявність яких могла зробити неможливим чи можливим не повністю керувати своїми діями; чи не могла особа напередодні злочинів проти громадського порядку і на їх початку мати конфліктні переживання, що вплинули на її поведінку; чи не перебувала особа в момент учинення злочинів проти громадського порядку в гіпнотичному стані; чи могла особа, враховуючи її індивідуальні особливості, неправильно сприймати факти, що мають значення для кримінального провадження у злочині проти громадського порядку та ін.

Отже, судова експертиза є однією з різновидів експертизи, яка володіє особливи-

ми ознаками, описаними у процесуальному законі. Як і будь-яка інша експертиза, судова експертиза становить собою спеціальне дослідження. Судова експертиза – це опосередкований засіб доказування, сутність якого полягає в тому, що уповноважена процесуальним законом особа (слідчий, прокурор, суд) доручає судовому експерту вирішити поставлені перед ним питання, а судовий експерт, користуючись своїми спеціальними знаннями, проводить дослідження наданих йому матеріалів і надає висновок, який використовується в якості джерела доказів у кримінальному провадженні.

У кримінальних провадженнях про злочини проти громадського порядку призначаються такі криміналістичні експертизи: вибухотехнічні, судово-балістичні, криміналістичне дослідження холодної зброї, пожежно-технічні, екологічні, судово-фармакологічні, криміналістична експертиза наркотичних засобів. Досить часто призначаються комплексні судово-медичні й судово-психіатричні експертизи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Про судову експертизу : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Бондаренко Н. А. Квалификация преступлений против общественного порядка и общественной безопасности : [учеб. пособие] / Н. А. Бондаренко, В. Т. Дзюба. – К., 1990. – 132 с.
4. Копотун І. М. Порухення громадського порядку : кримінально-правовий аспект / І. М. Копотун // Вісник Київського національного університету внутрішніх справ. – 2010. – № 2. – С. 17–23.
5. Кутаїська Л. Кримінальне законодавство про злочини проти моральності : порівняльно-правовий аспект / Л. Кутаїська // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 8.
6. Копотун І. М. Кримінально-правові засади охорони громадського порядку / І. М. Копотун // Держава і право. – 2010. – № 48. – С. 478–483.
7. Шалдирван П. В. Особливості методики розслідування масових заворушень : дис. ... канд. юрид. наук / П. В. Шалдирван – К., 2005.

Наукове видання

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Збірник наукових праць

Серія ЮРИДИЧНІ НАУКИ

**Випуск 1
Том 4**

Коректура • *О.А. Скрипченко*

Комп'ютерна верстка • *Н.М. Ковальчук*

Формат 64x90/8. Гарнітура *Pragmatica*.
Папір офсет. Цифровий друк. Ум.-друк. арк. 26,51.
Замов. № 10/15. Наклад 300 прим.

Видавничий дім «Гельветика»
73034, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а, офіс 105.
Телефон +38 (0552) 39-95-80
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4392 від 20.08.2012 р.